

ת"פ 50269/06/20 - מדינת ישראל נגד אורות גת בע"מ, שאול דמרי, חיים דמרי, גיל חמו, תומר חמו, שמעון פהימה

בית משפט השלום בקריית גת

ת"פ 50269-06-20 מדינת ישראל נ' אורות גת בע"מ ואח'

בפני
המאשימה
מדינת ישראל
ע"י ב"כ עוה"ד יפתח לנדאו ואח'

נגד
הנאשמים
1. אורות גת בע"מ
2. שאול דמרי
3. חיים דמרי
ע"י ב"כ עוה"ד עידן גיספן
4. גיל חמו (ניתן פסק דין)
5. תומר חמו (ניתן פסק דין)
6. שמעון פהימה (ניתן פסק דין)

פסק דין

1. אקדים ואציין שראיתי לנכון להורות על זיכויים של הנאשמים 1, 2 ו-3 מהעבירות שיוחסו להם בכתב אישום.

2. בגדרו של כתב האישום שהוגש בהליך זה נטען, בעיקרי הדברים, כדלקמן-

הנאשמת 1, חברה הרשומה כדין בישראל, עוסקת בבנייה ויזמות (להלן: "**החברה**"); בבעלות החברה משאית לבנה מסוג סקניה, מ.ר. 17-014-51 (להלן: "**משאית הסקניה**"); בתקופה הרלוונטית לכתב האישום עסקה החברה בבניית פרויקטים למגורים בקריית גת; השטח בגוש 2423, חלקה 26, קריית גת, נמצא בבעלות החברה, החזקתה, שליטתה ואחריותה ובקרבת בתי מגורים מאוכלסים (להלן: "**אתר הבנייה**"); הנאשם 2 היה הבעלים ומנכ"ל החברה; הנאשם 3 הוא אביו של נאשם 2 ושימש כמנהל עבודה בחברה; הנאשם 4 הוא הבעלים של עסק לעבודות עפר, פינוי פסולת ואספקת מכולות לפינוי פסולת, בחזקתו ואחריותו משאית לבנה מסוג וולוו, מ.ר. 60-993-57 (להלן: "**משאית הוולוו**"); הנאשם 5 הוא אחיו של הנאשם 4 והבעלים והמפעיל של מחפרון מסוג הידרומק, מ.ר. 111744-3 (להלן: "**המחפרון**"); הנאשם 6 עבד כנהג משאית אצל הנאשם 4, כאשר הנאשם 4 היה מנהלו הישיר ונתן לו הוראות באשר לביצוע עבודות ההובלה.

תחנת מעבר לפסולת הינה עסק טעון רישוי, בהתאם לפריט 5.1 א לצו רישוי עסקים (עסקים טעוני רישוי), תשע"ג-2013 (להלן: "**הצו**"). הובלת פסולת היא עסק טעון רישוי, בהתאם לפריט 5.1 ב לצו.

בתקופה הרלוונטית לכתב האישום לא היו בידי הנאשמים רישיונות עסק להפעלת תחנת מעבר לפסולת ו/או להובלת פסולת.

סעיף ההגדרות לתקנות רישוי עסקים (תחנת מעבר לפסולת), התשנ"ח-1998 (להלן: "**התקנות**") קובע כי

מפעיל תחנת המעבר והנושא באחריות פלילית להפעלתה בניגוד לחוק הינו אחד מאלה: א. הבעל או המחזיק בתחנת המעבר. ב. בעל רישיון העסק או מבקש הרישיון, לפי העניין. ג. האדם שבהשגחתו, בניהולו או בפקוחו פועלת תחנת המעבר.

בתקופה שמיום 22.6.2017 ועד ליום 22.7.2017, לכל הפחות, הפעילו הנאשמים תחנת מעבר בלתי חוקית לפסולת בניין במתחם, ללא התשתיות הדרושות להפעלת תחנת מעבר על פי דין, תוך גרימת מפגע סביבתי.

ביום 22.6.2017, בשעה 09:15 לערך, הוביל הנאשם 6 באמצעות משאית הוולוו מכולה ריקה, הניח אותה באתר בנייה בקריית גת והעמיס על המשאית מכולה מלאה בפסולת בניין. את המכולה המלאה הוביל הנאשם 6 למתחם. בסמוך לשעה 09:40 שפך הנאשם 6 את הפסולת שהייתה במכולה על הקרקע והשאיר את המכולה הריקה במתחם; לאחר מכן, נהג הנאשם 6 את משאית הוולוו למפעל FRITZ המצוי באזור התעשייה קריית גת, נכנס למקום למספר דקות ויצא משם כשהמשאית עמוסה מכולה מלאה בפסולת, הוביל מכולה זו ישירות למתחם ושפך את הפסולת אשר כללה ניילון, קרטון ופסולת תעשייתית על פני הקרקע ולאחר מכן עזב את המקום; כשעזבה המשאית את המקום החל הנאשם 5 לעבוד עם המחפרון והעמיס את הפסולת שהושלכה על הקרקע אל תוך מכולה שעמדה במקום מבעוד מועד; ביום 28.6.2017 בשעות הבוקר עמדו במתחם מכולה מלאה בפסולת ומכולה נוספת ריקה. הנאשם 5 העמיס באמצעות המחפרון את הפסולת שהייתה במקום אל תוך המכולה הריקה. בסמוך לשעה 8:30 העמיסה משאית הסקניה את המכולה המלאה ויצאה מן המתחם, אל מחוץ לעיר, לכביש מס' 35, לכיוון מזרח. באותו היום, בסמוך לשעה 15:10, אסף הנאשם 6 באמצעות משאית הוולוו מכולה עמוסה בפסולת בניין מאתר בנייה בשכונת "כרמי גת" והוביל אותה למתחם כשהמכולה לא הייתה מכוסה כנדרש. הנאשם 6 השליך את הפסולת שהייתה במכולה על הקרקע במתחם. לאחר מכן החנה את המשאית עם המכולה הריקה, יצא רגלית מהמקום, סגר את השער ונכנס לרכב לבן שהמתין לו, כשעל הרכב סימני מיתוג של עסקו של הנאשם 4; ביום 6.7.2017 בשעה 11:15, הנאשם 6 אסף באמצעות משאית הוולוו מכולה ריקה מהמתחם ויצא אתה למפעל "סוגת" המצוי באזור התעשייה קריית גת. המשאית נכנסה למפעל למספר דקות ויצאה ממנו ללא המכולה. ממפעל סוגת המשיך הנאשם 6 עם המשאית למפעל FRITZ, נכנס למפעל בסמוך לשעה 12:00 ולאחר מספר דקות יצא מהמפעל כשעל המשאית הועמסה מכולת פסולת בניין, נסע למתחם והשליך על פני הקרקע את הפסולת שהייתה במכולה; לאחר מכן נאשם 6 נסע עם משאית הוולוו שעליה מכולה ריקה למפעל FRITZ, נכנס למפעל בסמוך לשעה 12:30 ויצא משם כשעל גבי המשאית מכולה עמוסה בפסולת, נהג את המשאית העמוסה למתחם והחנה אותה במקום.

ביום 12.7.2017 נמצאו במתחם כ-7 ערימות פסולת בניין, אשר כללו בין היתר ניילונים, קרטונים של קרמיקה, שאריות קרמיקה, חומרי הדבקה ואינסטלציה, ובנוסף עמדו במתחם מכולות פינוי פסולת אשר היו שייכות לנאשם 4. המכולות אותן הסיעה משאית הוולוו, כמפורט לעיל, היו גם הן שייכות לנאשם 4.

במעשים ובמחדלים המתוארים לעיל, הפעילו הנאשמים תחנת מעבר לפסולת ללא התשתיות הדרושות לכך על פי דין ובניגוד לחוק; הנאשמים 2, 3 ו-4 הפרו את חובתם כנושאי משרה לפקח ולעשות כל שניתן למניעת ביצוע העבירות; הנאשמים 1, 2, 3, 4 ו-6 השליכו פסולת בניין לאתר שאינו מורשה על פי כל דין; הנאשם 4 הפעיל עסק להובלת פסולת ופסולת בניין מבלי שהיו ברשותו הרישיונות הדרושים על פי חוק.

לנאשמים יוחסו העבירות הבאות- עיסוק בעסק הטעון רישוי ללא רישיון עסק, עבירה לפי סעיפים 4 ו-14 לחוק רישוי עסקים, התשכ"ח-1968, ביחד עם פריטים 5.1 א ו-5.1 ב' בתוספת לצו רישוי עסקים (עסקים טעוני רישוי), התשע"ג-2013 (הנאשמים 1, 2, 4). הפעלת תחנת מעבר ללא התשתיות והדרישות הקבועות לכך בדין,

עבירה לפי תקנה 2, 5 ו-6 לתקנות רישוי עסקים (תחנת מעבר לפסולת), התשנ"ח-1998 (הנאשמים 1, 2, 3, 4). ביחס לנאשם 5 מכוח סעיף 31 לחוק העונשין התשל"ז-1977, בצירוף התקנות דלעיל. פינוי פסולת שלא כדין- עבירה לפי סעיף 7(ד), 13(ב) ו-4(א) לחוק שמירת הניקיון, התשמ"ד-1984 בצירוף סעיף 29 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (כל הנאשמים) וביחס לנאשמים 2 ו-3 גם מכוח סעיף 15(א) לחוק שמירת הניקיון.

3. בדיון שנערך ביום 10.11.2020 הצדדים הודיעו על הסדר טיעון לפיו הנאשמים 4, 5, ו-6 יודו בעובדות שפורטו בכתב האישום, יורשעו לפי הודאתם, וייגזרו עליהם העונשים הבאים- על הנאשם 4 יוטל קנס בסך של 50,000 ₪ ובנוסף התחייבות בשיעור של 100,000 ₪ למשך 3 שנים שלא יעבור את אחת מן העבירות המנויות בכתב האישום. על הנאשם 5 יוטל קנס בסך של 20,000 ₪ והתחייבות בסך של 40,000 ₪ למשך 3 שנים. על נאשם 6 יוטל קנס בסך של 10,000 ₪ והתחייבות בסך של 20,000 ₪ למשך 3 שנים.

באשר לנאשם 4 הוסכם שעניינו ייבחן על ידי שירות המבחן למבוגרים, תוך שהובהר שבכוונת הנאשם 4 לטעון לביטול הרשעתו ובכוונת המאשימה לטעון בעניין הותרת ההרשעה על כנה.

הנאשמים 4, 5 ו-6 הודו בעובדות שפורטו בכתב האישום והורשעו לפי הודאתם.

במסגרת גזר הדין שניתן בעניינם של הנאשמים 5 ו-6 ראיתי לנכון לאמץ את הסדר הטיעון לעניין העונש ודינם נגזר בהתאם לכך.

ערעורו של הנאשם 4 על גזר דינו התקבל על ידי בית המשפט המחוזי (עפ"א (ב"ש) 61054-06-20), בטענה שמועד הגשת כתב האישום אינו מתיישב עם הנחיות היועץ המשפטי לממשלה ועניינו הוחזר לבית משפט השלום. בהמשך להודעת המאשימה על הסכמתה לביטול הרשעתו, הרשעתו וגזר הדין בעניינו בוטלו ונפסק שיבצע שירות לתועלת הציבור ללא הרשעה.

4. הנאשמים 1-3 הודיעו על כפירתם בטענות שיוחסו להם בכתב האישום.

5. דיוני הוכחות בעניינם של הנאשמים נערכו בימים 15.3.2021, 1.11.2021, 24.11.2021, ו-13.12.2021, והוגשו סיכומים בכתב מטעם הצדדים.

6. סקירת חומר הראיות.

א. נראה שאין מחלוקת בין הצדדים שגיל חמו, במסגרת עסק פרטי המנוהל על ידו לפינוי פסולת, הורה לעובדיו לשפוך באתר הבנייה פסולת שפונתה באמצעותו ממפעלים שונים, וזאת תחת לפנותה לאתרי הטמנה מורשים, כפי שעולה בבירור מחומר הראיות.

ב. גיל חמו העיד, בעיקרי הדברים, כי שירותיו נשכרו על ידי חיים דמרי לצורך ביצוע עבודות עפר באמצעות שופל ומחפרון באתר הבנייה, והוא עשה שימוש באתר הבנייה לצורך פינוי ושפיכת פסולת. **"עבדנו בשטח ועל הדרך השתמשתי בשטח"** (ע' 68, ש' 26); הכנסת הפסולת לאתר הבנייה נעשתה על ידו שלא על דעתם, הסכמתם או אישורם של נציגי החברה. **"אני עשיתי את זה על דעת עצמי. הוא לא ידע. לא ביקשתי אישור בשביל לעשות דבר כזה"** (ע' 69, ש' 3-4); פעילותו גרמה לכך שהחברה פינתה את הפסולת שלו עם הפסולת שנוצרה באתר הבנייה מבלי לדעת על כך (ע' 69, ש' 6-8); הוא קיבל מנציג

עמוד 3

החברה את המפתח לשער אתר הבנייה על מנת לבצע עבודות עפר ולא על מנת לפנות פסולת (ע' 69, ש' 12-16); החברה ניזוקה מבחינה כלכלית בשל מעשיו מכיוון שפינתה את הפסולת שפונתה לאתר הבנייה לפי הנחיותיו על חשבונה בלבד- ומבלי שנציגיה היו מודעים לכך- לאתרי הטמנה מורשים (ע' 69, ש' 19-22).

ג. ארז הררי, מפקח במשטרה הירוקה, העיד, בעיקרי הדברים, שאין ראיות לכך שמשאית של החברה שפכה פסולת באתר הבנייה והתיעוד בעניין זה מתייחס למשאית הוולו של גיל חמו (הנאשם 4), ששפכה פסולת בניין ופסולת תעשייתית באתר הבנייה; בחלק מהתצפיות עלה שלאחר שפיכת הפסולת שהובאה על ידי גיל חמו המחפרון ערבב אותה עם הפסולת של אתר הבנייה (ע' 49, ש' 27-29; ע' 50, ש' 1); הנאשמים 1-3 לא נחשדו בהובלה לא חוקית של פסולת ואין ראיות לכך שמי מעובדי החברה היה מעורב בכך (15.3.2021, ע' 46, ש' 12-22; ע' 47, ש' 1-10); הנאשמים 2 ו-3 לא נחקרו בקבלת תמורה כספית בגין השלכת פסולת על ידי גיל חמו ואין לכך ראיות (ע' 49, ש' 18-21); החברה פינתה את הפסולת מאתר הבנייה לאתרי הטמנה מורשים (ע' 49, ש' 22-23); לאחר שהנאשמים 2 ו-3 נחשפו על ידי גורמי האכיפה לכך שגיל חמו פינה פסולת לאתר הבנייה הם פעלו ללא שיהיו להפסקת פעילותו ולפינוי הפסולת מהאתר. "... הפעילות הופסקה ויש מזכר בתיק, הפסולת פונתה" (ע' 49, ש' 18-26).

ד. רפאל דבש, מנהל צוות מחוז ירושלים במשטרה הירוקה, העיד, בעיקרי הדברים, שפינוי הפסולת לאתר הבנייה נעשה באמצעות משאית של גיל חמו ותומר חמו הפעיל את המחפרון באתר הבנייה (15.3.2021, ע' 24, ש' 6-10); במעקב שבוצע על ידו הפסולת פונתה מאתר בנייה לאתר הטמנה מורשה (ע' 24, ש' 18-20).

ה. גיא זיגנבוים, מפקח של המשרד להגנת הסביבה, העיד שאתר הבנייה היה מגודר ורכב לא יכל להיכנס מהמקום ממנו נכנס לאתר (15.3.2021, ע' 17, ש' 8-10).

ו. שמעון פהימה (הנאשם 6), נהג משאית הוולו, שהיה עובד שכיר של גיל חמו, העיד, בעיקרי הדברים, שביצע שפיכה של פסולת באתר הבנייה לפי הנחיות שקיבל אך ורק מגיל חמו (1.11.2021, ע' 55, ש' 15-16; ע' 56, ש' 28-29; ע' 57, ש' 3-4); כאשר שפך את הפסולת באתר הבנייה לפי הנחיותיו של גיל חמו לא ידע בתחילה שהמדובר באתר בנייה של החברה (הנאשמת 1), אך בהמשך ובעת חקירתו ידע על כך (ע' 56, ש' 7-12); הוא לא קיבל הנחיות מהנאשמים 2 ו-3 או מעובדים שלהם לגבי שפיכת הפסולת באתר הבנייה (ע' 57, ש' 1-2).

ז. תומר חמו, הנאשם 5, ואחיו של גיל חמו, העיד, בעיקרי הדברים, ששירותיו נשכרו על ידי חיים דמרי לצורך ביצוע עבודות עפר שונות באתר הבנייה באמצעות מחפרון (ע' 59, ש' 10-13); הוא קיבל הוראות מחיים דמרי להעמיס את הפסולת של אתר הבנייה למכולות הכתומות ופעל בהתאם להנחיות שקיבל (ע' 61, ש' 7-11). הוא לא ערך אבחנה האם מדובר בפסולת שמקורה באתר הבנייה או שהובאה מחוץ לאתר הבנייה (ע' 59, ש' 17-28); משאית סקניה של החברה פינתה את המכולות הכתומות עם הפסולת לאתרי הטמנה (ע' 60, ש' 14-16).

ח. שאול דמרי, בעל השליטה ומנהל החברה, העיד, בעיקרי הדברים, כי בתקופה הרלבנטית למד הנדסת בניין, הלימודים הצריכו השקעת זמן רבה ולכן מיעט בביקוריו באתר הבנייה (ע' 71, ש' 18-20); אתר הבנייה מגודר בגדר איסכורית עם מצלמות (ע' 72, ש' 25-28); אתר הבנייה נסגר עם מנעול בתום יום עבודה (ע' 73, ש' 24-26); באתר הבנייה היו בעלי מקצוע רבים, מנהלי עבודה, מהנדסים, מנהלי פרויקט ועוד (ע' 71, ש' 22-23); אלדר שימש כמנהל העבודה (הרשום) באתר (ע' 74, ש' 5); אלדר לא המשיך בעבודתו אצל החברה (ע' 75, ש' 2-3); ברשות החברה רישיון לפינוי פסולת מטעם עיריית קריית גת (ע' 72, ש' 7); הוא לא היה מודע לפינוי הפסולת על ידי גיל חמו לאתר הבנייה וככל שהיה יודע על כל במועד הרלבנטי היה פועל להפסיק זאת (ע' 72, ש' 10-13; ע' 77, ש' 1-2); החברה פינתה את הפסולת מאתר הבנייה לאתרי הטמנה מורשים בעלות ניכרת ולא הייתה מודעת לכך שהיא נושאת גם בעלות פינוי הפסולת של גיל חמו (ע' 72, ש' 15-18); שירותיהם של גיל חמו ותומר חמו נשכרו על ידי החברה כקבלני משנה לעבודות עפר ולא יוחסה להם התנהגות עבריינית (ע' 74, ש' 20-21); יש קושי לערוך אבחנה בין פסולת שמקורה באתר לבין פסולת שהובאה מחוץ לאתר (ע' 78, ש' 20-22);

ט. חיים דמרי, אביו של שאול דמרי, העיד, בעיקרי הדברים, שהוא משמש כמנהל ומשגיח (ללא תעודת הסמכה) (ע' 79, ש' 5-7); הוא טיפל בשכירת שירותיהם של גיל חמו ותומר חמו לפי צרכי העבודה של קבלן משנה אחר (ע' 79, ש' 24-25); ככל שהיה יודע שגיל חמו משליך פסולת לאתר הבנייה היה מונע זאת ומפסיק את עבודתו באתר (ע' 80, ש' 1); מאז המקרה החברה רכשה כלי צמ"ה על מנת שלא להזדקק לקבלני משנה (ע' 80, ש' 2-3); בתקופה הרלבנטית התמקד בטיפול ברעייתו שחלתה בסרטן ולא נכח באתר מידי יום (ע' 80, ש' 15-16; ע' 82, ש' 20-23); מכיוון שבאתר הבנייה נוצרת פסולת רבה לא ניתן לדעת שהחברה נדרשה לפנות פסולת שהובאה מבחוץ ככל שלא מבחינים בפריקת הפסולת בעת המעשה (ע' 80, ש' 19-25; ע' 83, ש' 12); האתר היה מגודר עם שער ומנעול והיה נסגר בלילה. קבלני משנה קיבלו מפתח לשער על מנת שיוכלו להיכנס בבוקר לאתר הבנייה (ע' 83, ש' 19-22).

7. בנסיבות העניין סבורני שעומדת לנאשמים 1-3 הגנת טעות במצב דברים לפי סעיף 34 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין") שלפיו "**(א) העושה מעשה בדמותו מצב דברים שאינו קיים, לא יישא באחריות פלילית אלא במידה שהיה נושא בה אילו היה המצב לאמיתו כפי שדימה אותו. (ב) סעיף קטן (א) יחול גם על עבירת רשלנות, ובלבד שהטעות הייתה סבירה, ועל עבירה של אחריות קפידה בכפוף לאמור בסעיף 22(ב).**"

בסעיף 22(ב) לחוק העונשין, שעניינו "אחריות קפידה והיקפה" נקבע כי "**לא יישא אדם באחריות לפי סעיף זה אם נהג ללא מחשבה פלילית וללא רשלנות ועשה כל שניתן למנוע את העבירה; הטוען טענה כאמור - עליו הראיה.**"

8. בעניין שנדון ב-ע"פ 845/02 מדינת ישראל נ' תנובה מרכז שיתופי לשיווק תוצרת חקלאית לי (10.10.2007) נקבע שיש לבחון את הטעות, לפי סעיף 34 לחוק העונשין, במישור הסובייקטיבי בלבד.

"... בהוספת המבחן האובייקטיבי של טעות משפטית שהיא "בלתי נמנעת באורח סביר" יש כדי לחדד את ההבחנה בין ההגנה של טעות במצב משפטי לפי סעיף 34 לחוק העונשין לבין ההגנה של טעות במצב הדברים בהתאם לסעיף 34 לחוק העונשין, שקובע מבחן סובייקטיבי בלבד, של אדם "העושה מעשה בדמותו מצב דברים שאינו קיים". מבחן סובייקטיבי זה נקבע בתיקון 39 לחוק העונשין, והוא שינה את הדרישה שהייתה מצויה בעבר בסעיף 17 לחוק העונשין, בו נקבע מבחן סובייקטיבי ומבחן אובייקטיבי כאחד, כאשר היה על טעותו של הנאשם במצב הדברים להיות "כנה וסבירה" על מנת לפטור אותו מאחריות בפלילים..."

בעניין שנדון ב-רע"פ 8487/11 חברת נמלי ישראל- פיתוח ונכסים בע"מ נ' מדינת ישראל - המשרד להגנת הסביבה, 23.10.2022, כב' השופט יצחק עמית, בדעת יחיד, כי-

"כשלעצמי, איני משוכנע כי יש הצדקה להטלת אחריות פלילית אישית על נושאי משרה בתאגיד בעבירה של אחריות קפידה, בשל מחדל של עובד או של קבלן משנה, שלא ניתן היה לצפותו או למנעו. ... במצב הדברים דהיום, גם בהיעדר רשלנות בפיקוח, בבקרה או בהדרכה והטמעת הנהלים בקרב עובדי התאגיד, עלול נושא משרה בתאגיד למצוא עצמו על ספסל הנאשמים ועם רישום פלילי.

ספק אם הטלת אחריות פלילית אישית על נושא משרה בתאגיד, בהיעדר אשם מוסרי מצדו, מתיישבת עם עקרונות יסוד בסיסיים בענישה הפלילית. ... ודוק: לא נעלם מעיני כי עצם האיום באחריות אישית פלילית יוצר הרתעה ומתמרץ נושאי משרה בתאגיד, כמי שבידיהם הכוח למנוע את ביצוע העבירה, לנקוט בפעולות מנע בתחום איכות הסביבה. כל זאת, במסגרת המגמה הברוכה להטלת אחריות סביבתית על תאגיד.

...

וברי כי מקום בו דבק אשם בהתנהלותם, אם במעשה אם במחדל, נקיטת צעדים במישור הפלילי היא רצויה ואף מתבקשת, בהיותה מקדמת תכליות אלו. אולם מה טעם להטיל אחריות פלילית אישית על נושא משרה בתאגיד שלא היה בכוחו למנוע את העבירה? אם לא דבק אשם במעשה או במחדל מצד נושאי המשרה, אין בהעמדתם לדין כדי לשרת את הצורך בהרתעה ומניעה. בנסיבות מעין אלו דומה כי נשמטת הקרקע תחת ההצדקה להטלת אחריות אישית עליהם, ונראה כי ראוי לוותר מלכתחילה על הכללתם בכתב האישום.

9. לצד המטרה החשובה של הרתעה מפני עבירות בנושאי איכות הסביבה, יש להישמר שלא לחטוא בלהיטות יתר (over-killing) שתביא בתורה לחשיפת יתר של נושאי משרה בתאגיד לעבירות של אחריות קפידה, מקום בו לא ניתן לייחס מחשבה פלילית או רשלנות לנושא המשרה, והמקרה שלפנינו אך יוכיח".

ראוי לציין כי הנסיבות בעניין שנדון שם היו שונות מאלה שבענייננו אך סבורני שניתן ליחס משקל ראוי לרציונל העומד בבסיס הדברים למקרה שלפנינו.

בעניין שנדון ב- רע"פ 3515/12 מדינת ישראל נ' דוד שבתאי (נבו 10.09.2013), נקבע-

"הכלל בדבר אחריות קפידה סוטה לכאורה מעיקרון האשם, שהוא עיקרון יסוד בידי העונשין (ראו: יורם רבין ויניב ואקי דיני עונשין כרך א 347-349 (מהדורה שנייה, 2010) (להלן: רבין וואקי)). עם זאת, בתיקון מס' 39 לחוק העונשין קבע המחוקק שני סייגים חשובים שיש בהם כדי לאזן כלל זה (רבין

וואקי, בעמ' 451-455). ראשית, אם הנאשם מוכיח כי לא נהג במחשבה פלילית או ברשלנות ועשה כל שניתן למנוע את העבירה, לא תוטל עליו אחריות בנוגע לעבירה (סעיף 22(ב) לחוק העונשין; רבין וואקי, בעמ' 462-465). כלומר, הדין הישראלי מאז תיקון מס' 39, מאפשר לפרט לסתור את חזקת הרשלנות שמקים משטר האחריות הקפידה. הנאשם לא יישא באחריות בפלילים גם אם התקיים היסוד העובדתי של עבירת האחריות הקפידה המיוחסת לו, אם יצליח להראות כי "נהג ללא מחשבה פלילית וללא רשלנות ועשה כל שניתן למנוע את העבירה". ודוקו: הגם שהתביעה אינה נדרשת להוכיח יסוד נפשי כדי להביא להטלת אחריות על הנאשם, אין מדובר במשטר של אחריות מוחלטת, אלא בקביעת חזקה המעבירה את הנטל אל כתפי הנאשם. סייג חשוב נוסף שנקבע במסגרת תיקון מס' 39 הוא כי לא ניתן לדון נאשם למאסר, אלא אם כן הוכחה התביעה באופן פוזיטיבי קיומו של יסוד נפשי (מחשבה פלילית או רשלנות) (סעיף 22(ג) לחוק העונשין; רבין וואקי, בעמ' 466)" (פסקה 21, כב' השופט ע. פוגלמן; הדגשה לא במקור-מ.ה.).

10. בענייננו, סבורני שהנאשמים לא פעלו מתוך כוונה פלילית ויש יותר מיסוד לקביעה שפעלו כנדרש באופן המתיישב עם דרישות הדין על מנת למנוע את שפיכת הפסולת באתר על ידי צד שלישי- ובענייננו גיל חמו בשיתוף פעולה מלא של אחיו תומר חמו- בשים לב לנסיבות המיוחדות של העניין הנדון.

אתר הבנייה היה מגודר באמצעות לוחות של איסכורית, בכניסה לאתר הותקן שער ובתום יום עבודה השער היה נסגר עם מנעול.

החברה (הנאשמת 1), באמצעות מנהלה ובעל השליטה, שאול דמרי, הנאשם 2, ובמקרים מסוימים גם באמצעות חיים דמרי, הנאשם 3, אביו של שאול דמרי, עובד שכיר של החברה, המסייע לבנו בעניינים שונים, שכרה את שירותיהם של בעלי מקצוע רבים לצורך הקמת מספר בנייני מגורים שניבנו באתר בנייה, באזור כרמי גת, בעיר קריית גת.

החברה (באמצעות חיים דמרי) שכרה את שירותיו של גיל חמו כקבלן משנה לצורך ביצוע עבודות עפר באתר הבנייה, ומטעם זה נמסר לו מפתח על מנת שיוכל לפתוח את שער האתר בשעות הבוקר (במידת הצורך).

גיל חמו, העוסק בפינוי פסולת לאתרי הטמנה, עשה שימוש ציני ומרושע בנגישות שהייתה לו לאתר הבנייה, מתוקף תפקידו כקבלן משנה לעבודות עפר, תוך הפרה בוטה של האימון שניתן בו בעת שנשכרו שירותיו, והורה לשמעון פהימה, נהג משאית הוולוו שהועסק על ידו, להוביל פסולת שפונתה על ידו ממפעלים שונים בקריית גת לאתר הבנייה ולשפוך אותה בסמוך לפסולת של האתר, וזאת על מנת לחסוך לעצמו את העלויות הכרוכות בפינויה לאתרי הטמנה מורשים.

תומר חמו, אחיו של גיל חמו, ששירותיו נשכרו על ידי החברה (באמצעות חיים דמרי) כקבלן משנה לעבודות עפר באמצעות מחפרון, ניסה להרחיק את עצמו בעדותו מידיעה או ממעורבות לגבי הפסולת שפונתה לאתר הבנייה על ידי גיל חמו, אך מחומר הראיות עולה בבירור שיש להחזיקו כמי ששיתף פעולה באופן מלא עם אחיו, גיל חמו, בכל הנוגע לפריקת הפסולת באתר הבנייה.

מעדותו של שמעון פהימה, נהג משאית הוולוו, ועובד שכיר של גיל חמו, עולה שתומר חמו נהג לסמן לו בידיים היכן ומתי לשפוך את הפסולת באתר הבנייה (ובכלל זה מתי להימנע משפיכת הפסולת), ולאחר פריקת הפסולת קירב אותה לפסולת שהייתה במקום באמצעות המחפרון. עוד העיד שתומר חמו טיפל בעצמו בפריקת פסולת שהגיעה ממפעל FRITZ ואילו שמעון פהימה טיפל בפריקת פסולת בנייה. "ש. בחקירה שלך אתה מציין שאחרי שאתה שופך את

הפסולת תומר מגיע עם המחפרון הלבן ודוחף את הפסולת מה הכוונה דוחף את הפסולת? ת. יש ערימה הוא מגיע עם המחפרון ודוחף. ... ש. אני מפנה אותך לחקירה שלך, הגעת עם מכולה מלאה בפסולת ונכנסת לאתר פירטי והחנת את המכולה, למה הנחת את המכולה (מקריא) קיבלתי הוראה מתומר והוא סימן עם הידיים לא לשפוך. זה נכון? ת. מה זה סימן לי, הוא כל הזמן בא עם הידיים ככה (מדגים) מכולת שפירץ הוא היה שופך, מכולת של פסולת בניין הייתי שופך" (1.11.2021; ע' 57, ש' 5-19).

מעיון בחומר הראיות עולה שבאתר הבנייה, שהשתרע על שטח ניכר של כ-5,000 מ"ר (עדות שאול דמרי, ע' 76, ש' 25) ובו הוקמו מספר בניינים על ידי החברה, נוצרה כמות רבה של פסולת מגוונת, כגון עפר, חלקי בטון, יריעות ניילון, ברזלים, מארזי אחסון של חומרים ועוד. הדעת נותנת שבצד הפסולת הקשורה במישרין להקמת פרויקט הבנייה, נוצרה באתר פסולת נוספת של פועלים ובעלי מקצוע שונים שעבדו באתר הבנייה, הגם שעיקר הפסולת שנוצרה באתר הבנייה הייתה פסולת בניין, ויכול שהדבר הקשה על האבחנה בין הפסולת שמקורה באתר לבין זו שהובאה מחוץ לאתר על ידי גיל חמו (ת/10; ת/10/יא; ת/10/טו; ת/10/יז; ת/11/כז).

חלק מהפסולת שנפרקה לפי הנחיותיו של גיל חמו באתר הבנייה הייתה פסולת בניין (ת/18/לד) ולא מן הנמנע שהיה גם בכך כדי להקשות על האבחנה לגבי מקור הפסולת.

המאשימה התייחסה בסיכומיה לתיעוד מצולם של מכולה לבנה של גיל חמו שהייתה באתר הבנייה אלא שמעיון בתיעוד המצולם (ת/18/ה ו-ת/18/ו) עולה שהמכולה עמוסה בפסולת בניין וניתן לסבור שהמדובר בפסולת שמקורה באתר הבנייה, ומכל מקום לא ברור כמה זמן הייתה באתר הבנייה. מחומר הראיות עולה שהמכולה של גיל חמו נפרקה בדרך כלל באתר הבנייה והועמסה על משאית הוולוו להמשך עבודה.

גיל חמו ביחד ובתיאום עם אחיו, תומר חמו, פעלו על מנת להסתיר את שפיכת הפסולת באתר הבנייה באמצעות פריקתה בסמוך לפסולת בנייה או עליה, תומר חמו ריכז באמצעות המחפרון את הפסולת לאחר פריקתה בסמוך או על הפסולת שהייתה באתר הבנייה (ת/11/ז-ת/11/ט), ובמקרים מסוימים תומר חמו העמיס את הפסולת בסמוך לפריקתה על המכולה הכתומה ששימשה את החברה לפינוי הפסולת מאתר הבנייה לאתרי הטמנה מורשים (ת/11/ט-ת/11/לג; ת/12/יג-כג; ת/18/ה; ת/18/ו; ת/31).

בכתב האישום צוינה תקופה של חודש, מיום 22.6.2017 ועד ליום 22.7.2017, ופורטו בגדרו שלושה מקרים של שפיכת פסולת באתר, בימים 22.6.2017, 28.6.2017 ו-6.7.2017, והמאשימה התייחסה בסיכומיה לאירועים נוספים. מבלי לגרוע מחומרת מעשיהם של גיל ותומר חמו, המדובר בתקופה קצובה ולא ארוכה, שבו אירעו מספר מקרים של שפיכת פסולת באתר הבנייה, תוך תיאום בין גיל חמו לבין תומר חמו ובפיקוחו של האחרון, והדעת נותנת- ולכך מספיק השכל הישר- שהמדובר בפעילות שולית למדי ביחס לכלל הפעילות המתרחשת באתר בנייה לרבות שינוע של חומרי בנייה, כלים הנדסיים ועוד, הבאים ויוצאים מהאתר.

התרשמותי הברורה היא שהנאשמים 1-3, ובכלל זה הנאשם 2 שהוא ה"אלתר אגו" של החברה, לא היו מודעים לכך שגיל חמו עושה שימוש באתר הבנייה, כשהוא מנצל בחוסר תום לב של ממש, את נגישותו לאתר הבנייה, כקבלן משנה לעבודות עפר, לצורך פינוי פסולת ועל מנת לחסוך לעצמו את העלויות הכרוכות בפינויה לאתרי הטמנה מורשים, ומשכך לא ניתן לייחס לנאשמים 1-3 מחשבה פלילית לגבי העבירות שיוחסו להם.

החברה, באמצעות שאול וחיים דמרי, הנאשמים 2 ו-3, לא ניהלה באתר הבנייה תחנת מעבר לא חוקית לפינוי פסולת

ונהגה לפנות את הפסולת שנוצרה באתר הבנייה לאתרי הטמנה מורשים בלבד.

הנאשמים 1-3 לא היו שותפים מדעת או שלא מדעת לרווחים שהפיק גיל חמו מפריקת הפסולת באתר הבנייה. נהפוך הוא, לחברה נגרם נזק כלכלי בכך שפינתה שלא מדעת גם את הפסולת של גיל חמו, ביחד עם הפסולת שנוצרה באתר הבנייה, לאתרי הטמנה מורשים על חשבונה בלבד.

אין חולק שהנאשמים הפסיקו מיד את פעילותם של גיל ותומר חמו כאשר נציגי המשרד להגנת הסביבה הפנו את תשומת ליבם לפעילותם באתר הבנייה ופינו את הפסולת לאתרי הטמנה מורשים, באותו אופן שבו הפסולת פונתה מאתר הבנייה לפני כן.

יש ליתן משקל ראוי לנסיבות אישיות חריגות של חיים דמרי שסעד בתקופה הרלבנטית את רעייתו שנקלעה למצב רפואי מאתגר והדבר השליך על תדירות ביקוריו באתר הבנייה והדעת נותנת שהייתה לכך גם השלכה למידת ההתמקדות בעניינים הנוגעים לפעילות החברה.

יש לשים לב לנסיבות האישיות שציין שאול דמרי בתקופה הרלבנטית שהשליכו על תדירות ביקוריו באתר הבנייה.

שאול דמרי העיד שמונה אדם בשם אלדר כמנהל עבודה רשום באתר הבנייה ומתפקידו לפקח על הנעשה באתר כל העת (ע' 74, ש' 5-7). אלדר לא הובא לעדות ויש לזקוף זאת לכך חובתם של הנאשמים 1-3 בכל הנוגע לפעילותו באתר הבנייה. עם זאת, יש לשים לב שהעבירות נעשו על ידי שני קבלני משנה ששירותיהם נשכרו על ידי החברה, שהפרו את האמון שניתן בהם, כאשר גיל חמו הפנה את הפסולת לאתר הבנייה ותומר חמו נכח באתר הבנייה ושימש כ"עניינים" לאחיו בכל הנוגע לפריקת הפסולת (או הימנעות מפריקתה, לפי העניין), עירובה עם הפסולת שמקורה באתר הבנייה והעמסתה לצורך פינויה לאתרי הטמנה מורשים על חשבון החברה (ללא ידיעתה). בנסיבות אלה של פעילות נועזת ומתוחכמת, ניתן להבין כיצד עלה בידם של האחים חמו להערים על נציגי החברה שהיו באתר הבנייה. מכל מקום, מצאתי לנכון לקבל את עדותו של שאול דמרי לפיה החברה הפסיקה את התקשרותה עם אלדר ולא שבה לעבוד אתו (ע' 75, ש' 2-3). חיים דמרי העיד שבעטיה של הפרשה החברה רכשה כלים הנדסיים על מנת להימנע משכירת שירותיהם של קבלני משנה לעבודות עפר (ע' 80, ש' 1-3) וניכר שהמקרה הותיר את רישומו על הנאשמים 1-3.

11. המאשימה ייחסה לנאשמים 1 ו-2 עבירות של עיסוק בעסק הטעון רישוי ללא רישיון עסק, לפי סעיפים 4 ו-14 לחוק רישוי עסקים, התשכ"ח-1968 (להלן: "**חוק רישוי עסקים**"), ביחד עם פריטים 5.1 א ו-5.1 ב' בתוספת לצו רישוי עסקים (עסקים טעוני רישוי), התשע"ג-2013, אך אין בידי לקבל את הטענה.

בסעיף 14(ג) לחוק רישוי עסקים נקבע כי "**לא יאשם בעבירה לפי סעיף זה מי שעסק כשותף רדום או ללא נטילת חלק ברווחיו של העסק**".

בענייננו, הנאשמים 1-3 לא היו שותפים פעילים או רדומים של גיל חמו בכל הנוגע לפינוי הפסולת לאתר הבנייה, ולא רק שלא הפיקו רווח מפעילותו שנועדה להשיא את רווחיו במסגרת עסקו הפרטי לפינוי פסולת, אלא שנגרם לחברה נזק כלכלי בשל פינויה של הפסולת שלו לאתרי הטמנה מורשים על חשבונה בלבד, מבלי שהנאשמים 1-3 היו מודעים לכך.

12. המאשימה ייחסה לנאשמים 1-3 עבירה של הפעלת תחנת מעבר ללא התשתיות והדרישות הקבועות לכך בדיון, לפי תקנה 2, 5 ו-6 לתקנות רישוי עסקים (תחנת מעבר לפסולת), התשנ"ח-1998.

לעניין זה יש לציין שלפי תקנה 7(א) לתקנות רישוי עסקים (תחנת מעבר לפסולת), התשנ"ח-1998 **"תקנות 2(3), (5) ו-6(6), 3, 5(2) ו-6(2) לא יחולו על תחנת מעבר לטיפול בפסולת בנין"** ומשכך לא ניתן ליחס לנאשמים 1-3 עבירה בכל הנוגע לטיפול בפסולת שנוצרה באתר הבנייה שהייתה (בעיקרה ורובה, אם לא כולה) פסולת בנין, מה גם שמחומר הראיות עולה שהחברה הקפידה לפנות את הפסולת לאתרי הטמנה מורשים.

13. המאשימה ייחסה לנאשמים 1-3 פינוי פסולת שלא כדין- עבירה לפי סעיף 7(ד), 13(ב) ו-4(א) לחוק שמירת הניקיון, התשמ"ד-1984 (להלן: **"חוק הניקיון"**) בצירוף סעיף 29 לחוק העונשין, התשל"ז-1977, וביחס לנאשמים 2 ו-3 גם מכוח סעיף 15(א) לחוק שמירת הניקיון, אך אין בידי לקבל את הטענות. לא הונחה תשתית ראיתית לצורך הוכחת הטענות בעניין זה, ומחומר הראיות עולה שהחברה פינתה את הפסולת מאתר הבנייה לאתרי הטמנה מורשים בלבד. באשר לסעיף 15(א) לחוק הניקיון לא ראיתי לנכון לקבל את הטענה מכיוון שהחברה לא עברה עבירה לפי חוק הניקיון ובשים לב לטעמים שפורטו לעיל לגבי אחריותם של הנאשמים בשים לב לכלל נסיבות העניין. ראוי לציין שהנאשם 3, חיים דמרי, אינו נושא משרה בתאגיד.

14. מהמקובץ לעיל מצאתי לנכון לזכות את הנאשמים 1-3 מכל האישומים בעניינם.

15. זכות ערעור כדין.

16. המזכירות תסגור את התיק ברישומיה.

ניתן היום, י"ב ניסן תשפ"ב, 13 אפריל 2022, בנוכחות ב"כ המאשימה, הנאשמים 2 ו-3 ובא כוחם, עו"ד אבשלום גיספן.